

NOTATTil: **Erhvervs- og vækstudvalget og miljø- og trafikudvalget**

Dato: 20. september 2017

Hvorfor cirkulær økonomi?

Siden den industrielle revolution har verdens virksomheder hovedsageligt produceret efter en lineær tankegang: Vi udvinder råstoffer, producerer, forbruger og smider væk. Denne lineære økonomi har skabt en betydelig velstand i verden, men har samtidig resulteret i et stort overtræk på klodens ressourcer.

Det ville kræve tre kloder, hvis alle skulle leve, som vi gør i Danmark. Allerede i dag tager det naturen lidt over halvandet år at genopbygge, hvad verdens befolkning forbruger af ressourcer på ét enkelt år. Derfor bliver vi nødt til at gentænke vores måde at forbruge på. Vi har ingen tid at spilde, for verdens befolkning vil vokse fra 7 milliarder i dag til ca. 10 milliarder i 2050, og samtidig vokser den globale middelklasse og dermed forbruget af varer og tjenesteydelser, som i dag har et stort ressourcetræk.

Det er derfor tid til at transformere den nuværende lineære økonomi til en cirkulær økonomi. En økonomi hvor vi bevarer produkter og materialer i kredsløb og udnytter deres værdi så længe som muligt. Det, der tidligere var affald, skal i langt højere grad fungere som værdifulde input i nye produkter.

Nødvendighed og forretningsmuligheder

Overnationale organer som for eksempel FN har erkendt, at det kræver gennemgribende forandringer i vores produktions- og forbrugsmønstre, hvis vi skal sikre fremtidige generationer i alle dele af verden gode muligheder for velstand og velfærd. FN's 17 verdensmål er blandt andet et resultat af den erkendelse – og realiseringen af målene kræver et skift væk fra den ressourcetunge økonomi, vi har i dag.

På EU-plan har man vedtaget en ambitiøs cirkulær økonomi-pakke, som indeholder mål for øget genanvendelse samt en række foranstaltninger der skal bidrage til at slutte cirklen hele vejen fra design og produktion, over forbrug og anvendelse, til affaldshåndtering, genanvendelse og markedet for sekundære råstoffer.

Samtidig ser store virksomheder som Nike, Carlsberg, IKEA og Walmart i stigende grad et forretningspotentiale i at arbejde med egne ressourcestrømme og samarbejde med leverandører og aftagere om at udvikle nye løsninger, der kan bringe ressourcer fra udtjente produkter tilbage i kredsløbet, så de kan erstatte jomfruelige råvarer, der bliver stadig dyrere.

Nøgletal om cirkulær økonomi

Cirkulær økonomi i Danmark kan øge BNP med op til 1,4 %, øge eksporten med 3-6 %, øge beskæftigelsen med 7-13.000 jobs, reducere Danmarks CO₂-udledning med 3-7 % og reducere ressourceforbruget med op til 50 % for udvalgte materialer (Ellen MacArthur Foundation, 2015).

Danske industrivirksomheder bruger ca. 252 mia. kr. årligt på indkøb af råvarer og forarbejdede materialer svarende til 45 % af deres samlede budget (Copenhagen Economics og Erhvervsstyrelsen, 2013).

Danske virksomheder kan spare 21 mia. kr. om året ved at mindske ressourceforbruget (Syddansk Universitet, 2015).

Hver dansker har et klimafodaftryk på 17 ton CO₂, når importerede varer medregnes. 60 % skyldes forbruget af varer og ydelser (CONCITO, 2015).

Regeringens Advisory Board for Cirkulær Økonomi

På denne baggrund nedsatte regeringen i oktober 2016 et Advisory Board for cirkulær økonomi, bestående af 12 erhvervsledere med Flemming Besenbacher fra Carlsberg som formand. Den 7. juni 2017 afleverede Advisory Boardet 27 anbefalinger til Miljø- og fødevareminister Esben Lunde Larsen og Erhvervsminister Brian Mikkelsen.

Advisory Boardets anbefalinger dækker hele den cirkulære værdikæde – fra design og produktion over forbrug til genanvendelse. Blandt andet kan fremhæves følgende anbefalinger:

- #1 Gøre cirkulær økonomi til en vækstmotor for danske virksomheder
- #3 Etablere cirkulære kommuner
- #9 Udnytte den danske styrkeposition inden for digitalisering og ny teknologi til at understøtte den cirkulære omstilling
- #17 Bygge og købe ind i det offentlige på baggrund af totaløkonomi og livscyklusberegninger
- #18 Fremme cirkulær økonomi gennem virksomheders og det offentliges indkøb
- #23 Ensrette den kommunale indsamling af husholdningsaffald for at fremme genanvendelse

Alle Advisory Boardets anbefalinger kan læses i separat bilag.

Yderligere info om advisory boardet og de 27 anbefalinger kan findes her:
www.regeringen.dk/cirkulaer-oekonomi